

TRSTIE

NATURA 2000

NATURA 2000 je názov sústavy chránených území členských krajín Európskej únie. Hlavným cieľom jej vytvorenia je zachovanie európskeho prírodného bohatstva – najzväčnejších a najohrozenejších biotopov¹ a druhov na území štátov EÚ. Sústavu NATURA 2000 tvoria **chránené vtáčie územia** vyhlasované s cieľom ochrany vtáctva a **územia európskeho významu** s cieľom ochrany ostatných vzácných a ohrozených rastlinných a živočíšnych druhov a ich biotopov. O zaradení územia do sústavy NATURA 2000 rozhoduje Európska komisia, ktorá územia vyberá z predložených návrhov jednotlivých členských krajín.

ÚZEMIE EURÓPSKEHO VÝZNAMU TRSTIE

Identifikačný kód: SKUEV0281
Rozloha: 286,584 ha
Nadmorská výška: 1065 – 1130 m n. m.

Kraj: Banskobystrický
Okres: Rimavská Sobota
Katastrálne územie: Krokava, Rimavská Píla, Tisovec

¹ prírodný životný priestor charakterizovaný určitými vonkajšími podmienkami a súborom v ňom žijúcich organizmov (rastlín a živočíchov)

*Rašeliniskový biotop so žltokvitnúcim čerkáčom obyčajným (*Lysimachia vulgaris*) a sitinou kľbkatou (*Juncus conglomeratus*)*

*Páperník pošvatý (*Eriophorum vaginatum*)*

PRÍRODNÉ POMERY

Trstie predstavuje horský masív s výrazným hlavných chrbtom vo výške 1000 – 1100 m n. m. Samotný najvyšší vrch s výškou 1121 m n. m. je dominantou vypínajúcou sa nad dolinou rieky Rimava. Lokalita sa nachádza vo vrcholovej časti Trstia, kde hydrologické pomery podmienujú existenciu mokradných biotopov. Vegetáciu tvoria spoločenstvá prechodného rašeliniska a zvyškov vrchoviska. Lokalita je evidovaná ako národne významná mokraď. Významnými rastlinnými druhmi sú vstavačovec

Ploník (*Polytrichum* sp.)

Rašelinník (*Sphagnum* sp.)

škvrnitý sedmohradský (*Dactylorhiza maculata* ssp. *transsilvanica*), páperník pošvatý (*Eriophorum vaginatum*) a sedmokvietok európsky (*Trientalis europaea*). Faunu stavovcov predstavujú typické druhy horského lesa, zo stavovcov je možné uviesť napr. druhy jašterica živorodá (*Lacerta vivipara*), hlucháň obyčajný (*Tetrao urogallus*) a netopier Brandtov (*Myotis brandtii*).

Večernica pozdná (*Eptesicus serotinus*)

NEGATÍVNE VPLYVY

Okolie rašelinísk bolo v minulosti využívané ako pasienky. Časť týchto plôch bola umelo zalesnená, časť zarastá v dôsledku sekundárnej sukcesie. Trávy bezkoleneč belasý (*Molinia caerulea*) a metlica trstnatá (*Deschampsia cespitosa*), ako aj kroviny vrb, spôsobujú postupné vysušovanie hodnotných rašelinísk a vrchovísk. Znížiť vplyv sukcesie na nelesné spoločenstvá a zlepšiť hydrologický režim lokality je možné len starostlivosťou – kosením a výrubom náletových drevín.

Ostrica zobáčikátá (*Carex rostrata*)

Čertkus lúčny (*Succisa pratensis*)

Vstavačovec škvrnitý sedmohradský (*Dactylorhiza maculata* subsp. *transsilvanica*)

Mlok karpatský (*Triticum montandoni*)

Horec luskáčovitý (*Gentiana asclepiadea*)

LEGENCA:

 SKUEV0281 Trstie

Kosenie prechodného rašeliniska

OCHRANA ÚZEMIA

Každé územie európskeho významu sa po schválení Národného zoznamu navrhovaných ÚEV vládou SR (17. 3. 2004) považuje za chránené územie. Je to štádium tzv. **predbežnej ochrany**, ktorej cieľom je zabezpečiť, aby sa stav európsky významných druhov a biotopov v území nezhoršoval. Toto obdobie môže trvať až 9 rokov, pričom počas prvých 3 rokov je národný zoznam posudzovaný v Európskej komisii a dochádza k definitívnemu výberu územia do sústavy NATURA 2000 a do maximálne ďalších 6 rokov dôjde k vyhláseniu územia. Predbežná ochrana je realizovaná prostredníctvom stupňov ochrany uvedených v národnom zozname. Podrobný zoznam parciel so zaradením k príslušnému stupňu ochrany pre ÚEV Sedliská, ako aj všetky ďalšie informácie o sústave NATURA 2000 na Slovensku nájdete na www.soprs.sk/natura.

Stupne ochrany. Podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny je územná ochrana na Slovensku diferencovaná podľa stupňov ochrany. Najmenšie obmedzenia v prospech ochrany prírody predstavuje 1. stupeň (platí na celom území SR), najprísnejší je 5. stupeň (o. i. zahŕňa zákaz pohybu mimo vyznačených turistických chodníkov, zberu plodov a rušenia pokoja v záujme prítomných živočíchov a samozrejme vylučuje hospodársku činnosť). V prípade zónovania územia, jednotlivým zónam zodpovedajú príslušné stupne ochrany (zóna A = 5. stupeň, zóna B = 4. stupeň, zóna C = 3. stupeň, zóna D = 2. stupeň. 1. stupeň nemá pridelenú zónu).

Územie sa nachádza v ochrannom pásme Národného parku Muránska planina, od roku 1980 je maloplošným chráneným územím (v súčasnosti v kategórii prírodná rezervácia).

Bezkolnec belasý
(*Molinia caerulea*)

STAROSTLIVOSŤ O ÚZEMIE

Stáročia pastvy na hrebeni Tŕstia a zvláštne hydrologické a terénne pomery tu sformovali jedinečné rašeliniskové spoločenstvá s vysokou biologickou rozmanitosťou a s mnohými vzácnymi a chránenými druhmi rastlín a živočíchov. Ukončenie pastvy a zalesnenie rozsiahleho hrebeňa Tŕstia v osemdesiatych rokoch minulého storočia znamenajú v ÚEV absenciu tohto významného vplyvu. Kvôli zachovaniu rašelinísk a ich hodnôt je potrebné tento vplyv nahradiť iným manažmentom. Starostlivosť o územie je zameraná na zlepšovanie hydrologického režimu lokality a znižovanie vplyvu sekundárnej sukcesie na nelesné spoločenstvá.

Konkrétne opatrenia:

- Odstraňovanie zárastov vŕb (*Salix cinerea*) z lokalít s biotopom prechodného rašeliniska a vrchoviska
- Kosenie rašeliniskových biotopov
- Odnos vypílených vŕb a pokosenej biomasy mimo plochu rašeliniska
- Odstraňovanie trsov „agresívnych“ druhov tráv – bezkolnec belasý (*Molinia caerulea*) a metlica trstnatá (*Deschampsia cespitosa*)

ZOZNAM BIOTOPOV EURÓPSKEHO VÝZNAMU V ÚZEMÍ

Typ biotopu	Kód NATURA 2000 (* prioritné biotopy)
Prirodzené a poloprirodzené travinno-bylinné biotopy	
Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte	6230*
Rašeliniská	
Degradované vrchoviská schopné prirodzenej obnovy	7120
Prechodné rašeliniská a trasoviská	7140
Lesné biotopy	
Bukové a jedľové kvetnaté lesy	9130
Kyslomilné bukové lesy	9110

Stagnujúca voda v prechodnom rašelinisku

ZOZNAM DRUHOV EURÓPSKEHO VÝZNAMU V ÚZEMÍ

Skupina	Slovenský názov	Vedecký názov
Obojživelníky	kunka žltobruchá	<i>Bombina variegata</i>
	mlok karpatský	<i>Triturus montandoni</i>

Kunka žltobruchá
(*Bombina variegata*)

Rosíčka okrúhlostá
(*Drosera rotundifolia*)

Mlok karpatský
(*Triturus montandoni*)

Skokan hnedý
(*Rana temporaria*)

KONTAKTNÉ ADRESY

ISBN 978-80-89035-93-9

Štátna ochrana prírody SR
Správa Národného parku Muránska planina
J. Kráľa 12
050 01 Revúca
tel. č.: 058 4422061
fax: 058 4881790
e-mail: snpmp@sopsr.sk

www.sopsr.sk/natura

Autori fotografií: © D. Baláž, © D. Blanár, © P. Jakubčo, © P. Kaňuch, © S. Motýčka, © P. Polák

Tento informačný materiál vydala ŠOP SR v rámci projektu Optimalizácia komunikácie a informovania o chránených územiach zaradených do sústavy Natura 2000, ktorý je spolufinancovaný Európskou úniou.

Foto na obálke:

predná strana – Tístie s prvým snehom

zadná strana – buľty ploníka (Polytrichum sp.) na prechodnom rašelinisku

